

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

33. An Regulares virtute suorum privilegiorum possint absolvere
sæculares à casibus contentis in Edicto Dominorum Inquisitorum,
dummodo excommunicationes non proveniant ex hæresi formali, vel ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Atque de Absolut. ab har. Ref. XXXIII & c. 369.

hæresis non sunt. Regulariter enim in his, ut notavit etiam Filiucius, ubi *supra*, non intervenit error in fide, sed potius ex aliqua passione efficiuntur. Vide etiam Freitas in *addit. ad tract. de Confess. sollicit. quest. 21. n. 31. Ortiz in summa, cap. 24. n. 11.* quia asserunt, posse Confessarium absolute feminam sollicitatam, quæ non denunciavit, si postea denunciaret; & hoc virtute Bullæ Cruciatæ. Delius etiam in *disq. mag. p. 3. lib. 5. sect. 17.* asserit, virtute ejusdem Bullæ, quæ concedit casus Bullæ Cœnæ, posse Confessarium absolute legentes libros magicos: quod etiam docet Raphaël de la Torre in *2. 2. tom. 2. q. 96. art. 4. disp. 5. in fin.* Giptius de veneficiis, & sortilegiis, & similibus, absolute loquendo in *tract. de cas. reserv. c. 6. n. 84.* ita ait: Prudens Confessor, habens facultatem absoluendi ab his casibus, considerabit, sit necne poenitens verè hereticus: nam etsi quodcumque prædictorum, quantumcumque manifestam hæresim sapientium, fecerit, si revera non sit hereticus, absolvat illum: quidquid sit futurum coram Inquisitore, si res aliquo futuro tempore detegeretur, nam talis absolutio non patrocinatur in foro exteriori. Ita ille.

4. Vnde ex opinione dictorum DD. apparet, quod stando etiam in opinione illorum, asserentium, fuisse Episcopis ablatam potestatem absoluendi ab hæresi; dicendum est tamen, posse Episcopos, hoc non obstante, absolute à sortilegiis, maleficiis, blasphemis hæreticis, & aliis delictis sapientibus hæresim; dummodo non addit error in intellectu talia perpetrantium: nam, licet hæc omnia sapiant hæresim, non sunt tamen hæresis formaliter. Et ita in terminis observat Homobonus de *exam. Eccles. p. 1. tract. 5. cap. 6. q. 31. in fine*, & ante illum Franciscus Leo in *thes. fori Eccles. p. 3. cap. 37. n. 47.*

5. His tamen non obstantibus, non desunt DD. contrarium asserentes; nempe, sub nomine hæresis includi alia delicta contenta in Edictis Inquisitorum. Et ita docet Fernandez in *exam. Theol. mor. part. 3. cap. 9. §. 16. sect. 1. num. 1.* Turrian. *tom. 1. in 2. 2. disp. 56. dub. 2.* Alcherius de *conf. tom. 1. lib. 5. disputat. 2. cap. 9. in fine.* Azorius *tom. 2. lib. 8. cap. 19. quest. 9.* Ledesma in *summa, tom. 2. tract. 1. cap. 6. in fin.* & alij. Sed restat videre, an in supradictis delictis Regulares vigore suorum privilegiorum, habeant potestatem absoluendi.

RESOL. XXXIII.

An Regulares virtute suorum privilegiorum possint absolute seculares à casibus contentis in Edicto Dominorum Inquisitorum, dummodo excommunicationes non proveniant ex hæresi formali, vel ex aliis criminibus contentis in Bulla Cœnæ?

Et an sit absoluendus Hæreticus, qui ducitur ad comburendum, & moritur negativus, si antea publicè non fateretur? Ex p. 1. tr. 5. Ref. 8.

§. 1. Respondent aliqui, quod Regulares, virtute suorum privilegiorum, possunt absolute seculares ab omnibus excommunicationibus contentis in Edicto Dominorum Inquisitorum, dummodo tales excommunicationes non proveniant ex hæresi formali, vel ex aliis criminibus contentis in Bulla Cœnæ.

2. Probatum hæc sententia, primò ex privilegiis: & idèd in nostro *Comp. tit. Absolutio, quoad seculares. §. 1.* sic habetur. [Omnes Confessarii nostræ Congregationis, approbati juxta formam Concilij Tridentini, habent facultatem absoluendi quoscumque Christi fideles, undecumque venientes à quibuslibet peccatis,

etiam Apostolicæ Sedi reservatis, & à quibuscumque censuris, sententiis, & poenis Ecclesiasticis ex illis resultantibus; præterquam ab his, quæ continentur in Bulla Cœnæ Domini.] Hæc sunt ubi privilegij pondera illam conjunctivam dictionem, *etiam*, quæ demonstrat, non solum Regulares posse absolute à reservatis Sedi Apostolicæ; sed etiam à reservatis cuiusque inferiori Papæ.

3. Secundo, probatur ex illo communi axiomate, quod habetur in *regula juris, in 6.* Cui licet, quod est plus; licet utique quod est minus: sed plus est absolute à reservatis Papæ, quàm à reservatis Inquisitoribus: ergo, &c.

4. Tertio, probatur ex illa communi doctrina, in materia de censuris, nempe, excommunicationem, ab homine absolvendam esse ab illo, qui eam tulit, vel ab illius Superiore, vel ab illo, qui fuit ad id legitime delegatus: sed Regulares, ut *supra* probatum est, habent potestatem absoluendi ab omnibus censuris, à quibus Pontifex potest absolute; & Pontifex potest absolute à censuris latis per Dominos Inquisitores: ergo ab illis poterunt etiam absolute Regulares, qui habent jurisdictionem delegatam à Summo Pontifice illis generaliter concessam, exceptis censuris in Bulla Cœnæ contentis. Et ita in terminis hanc sententiam docet doctissimus Portel. in *addit. ad dub. regul. vers. sollicitare faminas. n. 24.* & Freitas in *addit. ad tract. de Confess. sollicit. Episc. Roder. Acugna, q. 2. n. 31.* Sed ego in hac questione de meo nihil dico, & nihil pono: solum refero, quid alij dixerunt.

5. Pro coronide verò hujus disputationis ponam hic pulchrum dubium, & est; An sit absoluendus hæreticus, qui ducitur ad comburendum, & moritur negativus, si antea non fateatur veritatem publicè? Sanchez in *summa, tom. 1. lib. 3. cap. 7. num. 10.* putat, non esse absoluendum; ut ex hoc scandalum cesset. Non recte tamen Portel. ubi *supra*, in *addit. ad dub. regul. vers. Reus, numero 3.* adversus Sanchez contrarium docet: & quia Codex rarus est, ponam ejus verba, quibus asserit: [Ista doctrina dura mihi videtur; neque illam reperi apud aliquem Doctorem: neque Sanchez ullum citat; neque video, quare non militent pro isto reo hæretico, ad illum sic non obligandum; rationes pro excusandis aliis reis non hæreticis, maxime cum in reo hæretico violentius sit, & magis infame veritatem publicè fateri. Quod verò attinet ad scandalum quod putat Sanchez dari ab hæretico negativo, dici potest non inde suscipi scandalum, cum omnes sciant solere eos negare, & simul sciant illud posse verè confiteri sacramentaliter in articulo mortis. Et idem scandalum suo modo suscipi potest de aliis reis negativis ductis ad patibulum. Adde, quod hoc non videmus fieri à Confessoribus doctis comitantibus reos hæreticos ad combustionem.] Ita Portel. Et hæc dicta sufficiant pro præsentis questione, quæ omnia ex probatissimis Authoribus desumpta sunt maxime ex Theologis Hispanis, quorum libri approbati fuerunt communi calculo Sancti Officij, & ab Illustrissimis Inquisitoribus, quibus hæc scripta, & alia in posterum à me scribenda, humiliter & ex corde submitto.

RESOL. XXXIV.

An Prælati Regulares possint absolute suos subditos ab hæresi occultâ?

Et an Provinciales subdelegare hanc facultatem in casibus particularibus possint?

Et quid, circa supra dictam primam difficultatem Sacra Cardis

Per quod Papæ, & in aliis ejus annot.

Sup. hoc sup. in lin ult. §. 1. hujus ref. & magis late inf. in ref. 39. &c.

Sup hoc sup. in ref. 27.